Deo optimo max. uni & trino, Virgini Deiparæ, & ſancto Lucæ orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA.

Cardinalitiis diſputationibus manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimo-ſexto Februarii.

M. MICHAELE DE HODENCQ, Doctore Medico, Præſide.

An cujuſlibet cauſa morbi una è ſex rebus non naturalibus?

I.

TAMDIU vivit homo, quamdiù functiones obit omnes quæ ſecundùm naturam ejus ſunt, eaſve poteſt exercere. Pendet integritas iſthæc à diverſâ partium corporis ſolidarum fluidarumque figurâ, magnitudine, numero, ſitu, conjunctione. Quando igitur horum ſingula ritè ſe habent, ſanitate gaudet homo; quando malè, doleat idem oportet. Æqualis omnium ſymmetria, ſanguineæ molis ſpirituumque laudabilium ſoboles, & commeantium ordinatim. Cruor legitimâ craſi donatus compoſitéque fluens, ſolidis corporis partibus debitam inurit impreſſionem ſui, unde ſanitas; iniquam è contrario, ſi à juſtâ temperie deſciverit, decurreritve inconſtanter. Spiritus à ſanguine aëreque confuſis oriundi, cruoris naturam & motum planè ſequuntur. Efficaces ambo cùm ad ſanitatem, tùm ad morbum, ubi mutuam ſibi neceſſarióque præſtant operam.

I I.

IS propterea univerſam tenet ægritudinum intelligentiam, cui ſolidarum partium ſtructurâ benè informato, fluidarum ametria ſemel perſpecta eſt. Intemperiei non plus tribuit ille quàm debet, calido, frigido, humido ſiccoque poſtremam & minimam agendi virtutem adſcribit ad procreationem morborum; primam præcipuamque tribuere mavult ſapidis cruoris moleculis, quæ gratam violavere fœderis concordiam, per quam anteà ſecum invicem amiciſſimè jungebantur. Conformationis morbos (ni tales ab utero fuerint) effectus putat diſſentionis alicujus exortæ inter acerbas, acidas, auſteras, ſalſas, acres, amaras, dulces, inſipidas & pingues particulas ſanguinis; obſtructiones, ſcirrhos, phlegmonas, communiſſima ægritudinum genera, eò revocat; ſolutæ demùm unitatis in partibus affectiones impedimenta totidem eſſe credit, in functionibus quæ ſecundùm naturam ſunt exequendis, extrinſecùs advenientia.

I I I.

CONCORDIAM ſapidarum cruoris molecularum, bonæ valetudinis cuſtodem quiſquis à ſemetipsâ diſtrahi poſſe judicat exemplo vini aceſcentis, ignorat vehementer efficacitatem particularum aëris ſeſe quoquoverſùs inſinuantium. Hic fermentationum opifex in corpore ſingularum eximius, ut primùm ſanguineam molem ſubiit, ſiquidem alienis corpuſculis onuſtus illabatur, hanc ſpirituſque ſimul perversè ciet; conſociationem illicò inituros ei prorſùs adverſam, à cujus beneficio priùs valebat homo. Tùm acrioribus factis amarioribuſve pluribus ejuſdem molis ſanguineæ particulis, cruorem quàm anteà celeriùs agitari; acerbioribus verò, acidioribus, auſterioribus, ſalſioribuſve factis, hunc inertiùs moveri videas, ſpiritus in conſueto curſu ad iſtius rationem immutatis. A velociori porrò vel ſegniori cruoris motu quot ægritudines, in quas ſæpiùs incurrunt, quotquot vel de aëris vel de ſuâ ipſorum naturâ parùm eruditi ſunt, vel de utrâque ſibi opportunè conciliandâ parùm ſolliciti.

I V.

QUASCUMQUE præbet hominibus eſcas animalium familia, nemo neſcit ſale volatili plurimo fœcundas. Quæ petuntur è ſtirpibus edulia, confuſio ſalium, ac ſæpiùs volatilium inops. Alimenta interim ſanguineæ moli ſpiritibuſque mutationes afferunt infeſtas ſanitati per ſalium alterutrum plus juſto præcellens. Acre ſcilicet amarumve ſal cruorem ac ſpiritus attenuat, rarefacit; acidum & ſalſum eadem cogit, inſpiſſat: utrumque potentius, idoneum germanam ſanguinis evertere craſin, diruereque ſyſtaſin ſpirituum. Ubi cibus multiplex, nimius, intempeſtivè præpoſteréque ingeritur; ex his quanta morborum ilias? Par & ab exercitatione iniquis ſuſceptâ conditionibus: undè ſolutâ copulatione principiorum quibus conſtat nutritiorum humorum moles, cruor in acriorem acidioremve faceſſat oportet. Illic ſanguinis motum corripi, rapidiore motu cieri ſpiritus, attenuatumque nimis pretioſum laticem in ſerum abire, collabi vires; hìc fluente ſegniùs cruore, pigriùs actis ſpiritibus, phlegmonas, obſtructiones & ſcirrhos generari, gemere ſub pondere vires.

V.

SOMNUS acceptiſſimum homini à naturâ beneficium, ut & quies. Ambo præſtabilis feſſorum animalium medela, ritè capiantur. Ab utroque diuturniori, ſingula præter quæ tranſmittendus eſt cruor, incernicula corporis non patent quod ſatis eſt, ſanguineæ moli ſuus non accedit nitor, ſpiritus minimè defœcantur, robore minuitur corpus, bono habitu decreſcit: ab utroque breviori è contrario. Retentis quæ ſunt excernenda, inſenſili tranſpiratione privamur, ſtagnat cruor, in ſitu & ſpurcitie totus; ſarcinæ brevi ſuccumbendum: profuſo laudabilium ſuccorum theſauro, ſumma ſequitur ſanitatis, interdùm & vitæ jactura. Demùm animi perturbationes, per impulſionem moderatam ac levem quam ſanguini procurant, bonæ valetudinis parentes futuræ, quando jucundæ: ſed vehementiores ulteriùs agitant cruorem, dùm triſtiores ſeu repentinæ fuerint, ſeu non, ſanguinem ſpirituſque reddunt inertiores, exortoque ſemel inter vivifici nectaris particulas divortio, ægritudines innumeras invehunt.

Ergò cujuſlibet cauſa morbi, una è ſex rebus non naturalibus.

Proponebat Pariſiis PHILIPPUS CARON, Pariſienſis, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1690.